

EXPUNERE DE MOTIVE

Statisticile din domeniul violenței domestice arată o creștere a numărului de cazuri înregistrate în anul 2019 și, cu toate că Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie a îmbunătățit măsurile de protecție împotriva victimelor suntem în continuare deficitar la capitolul sancționarea agresorilor.

Potrivit Inspectoratului General al Poliției Române, în 2019 au fost 26.398 victime ale violenței în familie, din care 77% sunt femei. De asemenea, au fost 25.968 cazuri de loviri sau alte violențe în familie, din care 21.716 comise la domiciliu și 4.252 comise în spațiul public și un total de 26.239 de autori. În luna martie 2020, prima lună în care s-a instituit starea de urgență, numărul cazurilor de violență domestică a crescut cu 2,3% comparativ cu aceeași lună a anului trecut. În fapt, cunoaștem foarte bine reticența și teama multor victime de a semnală autorităților abuzurile la care sunt supuse.

Victimele provin din toate mediile sociale, pot avea sau nu venituri, iar în funcție de specificul violenței, aceste venituri, dacă există, pot fi controlate de agresor, cu limitarea accesului victimei la ele. Tocmai de aceea, de foarte multe ori, victimele violenței domestice nu își pot permite asistență juridică plătită din venituri proprii.

În România, liberul acces la justiție este consacrat, ca drept fundamental prin dispozițiile art. 21 din Constituția României, cât și prin cele ale art. 10 din Declarația universală a drepturilor omului și prin art. 14 pct. 1 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice.

Însă în forma actuală a Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, în ceea ce privește modalitatea de reglementare a acordării asistenței juridice, în materia emiterii ordinului de protecție, apreciem că se crează o situație de discriminare între victimă și agresor, câtă vreme prin dispozițiile art. 27 alin. 2 se prevede posibilitatea asigurării asistenței juridice victimei, la cerere, iar prin dispozițiile art. 27 alin. 3 se prevede că pentru persoana împotriva căreia se solicită emiterea ordinului de protecție, asistența juridică este obligatorie. Rezultă că victima primește asistență juridică doar la cerere, la un moment procesual ulterior formulării cererii de emiterie a ordinului de protecție și la un moment ulterior celui în care agresorul primește asistență juridică din oficiu.

Completarea cererii de emiterie a unui ordin de protecție se realizează de către victimă, de cele mai multe ori, la puțin timp după actul de agresiune sau după un act mai grav de agresiune, dintr-un șir mai lung de astfel de incidente, aceasta aflându-se, de cele mai multe ori, într-o stare de tulburare.

Așadar, există posibilitatea ca victima să ajungă în fața instanței fără un avocat, fără a-și dori neapărat acest lucru și devenind parte într-un litigiu în care partea adversă, agresorul, are reprezentate interesele de la început, de către un avocat din oficiu. Mai mult, chiar dacă primește, în urma solicitării, asistență juridică din oficiu, aceasta poate duce la amânarea cauzei, în condițiile în care procedura de emiterie a ordinului de protecție este una specială, care se judecă în termen scurt.

Referitor la dispozițiile art. 23 alin. (1) din același act normativ, se prevede sancționarea agresorului doar în eventualitatea încălcării anumitor dispoziții stabilite în sarcina sa de către instanță, printre care nu se numără și obligarea agresorului la consiliere psihologică și/sau terapie, această măsură fiind lăsată la

decizia instanței. Apreciem că nerespectarea acestei obligații, atunci când ea este decisă de instanță, poate avea efecte grave asupra comportamentului agresorului. Cele menționate sunt confirmate de datele Agenției Naționale pentru Egalitate de Șanse, potrivit căreia ordinele de protecție (cu valabilitate de până la 6 luni) emise în 2018 au fost în număr de 3.775, din care 1.424 au fost încălcate, iar în primele 7 luni din 2019 su fost emise 4.166 din care în primele 5 luni ale anului au fost încălcate 766. În acest context, este esențial să fie luate toate măsurile necesare descurajării agresorilor de a încălca ordinele de protecție și de a recidiva. Creșterea sancțiunii aplicabile are un rol de prevenție, în sensul descurajării făptuitorului de a mai comite fapta reglementată, în perspectiva condamnării la o pedeapsă mai aspră, cu un termen de reabilitare extins.

Conform legislației în vigoare, onorariul unui avocat din oficiu care reprezintă un agresor sau o victimă în acest moment este de 490 lei per dosar. Conform datelor de la instanțe, media de cazuri judecate per lună în București este de 7 cazuri/ judecătorie, capitala fiind printre orașele cu cele mai multe cazuri. Cu referire la obligativitatea alocării de avocat din oficiu propusă prin prezenta inițiativă legislativă, la un calcul per lună pentru cele 179 de judecătorii din întreaga țară, costul total este de 613.970 lei/ lună.

Pentru toate motivele enumerate mai sus, considerăm necesară modificarea Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 205 din 24.03.2014, după cum urmează:

- la art. 27 introducerea obligativității asigurării asistenței juridice din oficiu a persoanei care solicită ordinul de protecție în situația în care aceasta nu dispune de un avocat.
- la art. 32 modificarea pedepsei acordate persoanelor care încălcă prevederile ordinului de protecție cu o perioadă de la 6 luni la 5 ani.

Inițiatori,

Deputat PRO Europa Gabriela-Maria PODAȘCĂ

Deputat PRO Europa Mihaela HUNCĂ

Deputat PRO Europa Oana-Silvia VLĂDUCĂ